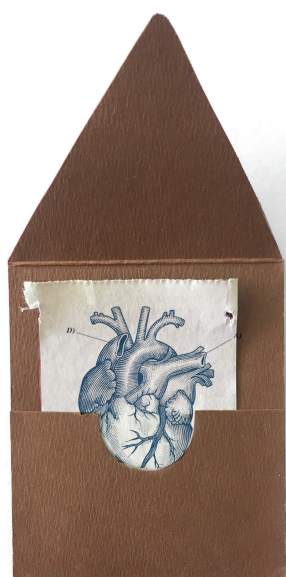

Quadern de casa

Projecte educatiu
El meu cos és una casa

Curs 2020/21



Estimat equip docent,

A continuació, trobareu una sèrie d'indicacions i comentaris que complementen el dossier de l'alumnat o "Quadern de casa I". L'objectiu d'aquest dossier del professorat és aclarir possibles dubtes i proporcionar referències, estratègies i suggeriments per portar a terme les diferents activitats proposades.

L'objectiu general d'aquest projecte és donar a conèixer elements diversos de la nostra societat en la seva dimensió actual i també pel que fa al seu passat, a partir de la visita a la Casa Museu Duran i Sanpere de Cervera. Esperem que aquestes activitats siguin del vostre interès.

1.- DE QUÈ PARLEM? – ACTIVITAT INTRODUCTÒRIA

En aquest projecte parlarem sobre el concepte de CASA com un dels espais més importants per al desenvolupament de la vida humana.

Però abans de començar, dona un cop d'ull al següent [vídeo](#) sobre els habitatges que han existit al llarg del temps i en diferents cultures.

Hi ha diferents tipus de cases?

Per què creus que són tan diferents?

Tenen en comú alguna cosa?

En quina casa de les que has vist t'agradaria viure?

Imagina que arriba un extraterrestre a la Terra i no sap res de la vida en el planeta. Com li explicaries què és una casa?

Es tracta d'una activitat introductòria per tal de presentar el projecte "El meu cos és una casa" i és recomanable que l'activitat es porti a terme abans de visitar la casa.

Es proposa que el professorat projecti el [vídeo](#) "*Housing through centuries*" disponible a la plataforma Youtube per tal d'afavorir la presentació del tema. En aquest vídeo s'observen diferents tipus de cases i com han variat en forma, mida i disseny des de la prehistòria fins els nostres dies. A continuació es poden plantejar les preguntes proposades en el "Quadern de casa I" de manera oral amb tot el grup-classe.

Posteriorment, es llegeix l'enunciat de la següent activitat i es demana que cada alumne de manera individual escrigui un breu text sobre el tema. Es pot posar en comú amb tota la classe, recollint els elements d'una definició de "casa" que es poden complementar

amb una consulta de la definició en el diccionari (“Nom genèric de tot edifici destinat a servir d'habitació humana”) i complementar amb altres paraules com “llar” o “habitatge”.

L'objectiu d'aquestes activitats és establir una primera definició del concepte de casa que es pot revisar quan finalitzi el projecte.

Activitat	De què parlem?
Objectiu	Conèixer les diferències i semblances del concepte de casa al llarg de la història.
Contingut	Concepte de casa
Competència	Competència 2: Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim
Duració	1 Sessió

2.- ABANS DE LA VISITA

Molt aviat visitaràs la Casa Museu de Cervera. Es tracta d'una casa burgesa de finals de segle XIX, la qual conserva en el seu interior, tant el mobiliari com els objectes quotidians que vestien la vida de la casa. Aquesta casa va estar habitada per la família Duran i Sanpere de Cervera.

- Què podem saber d'una persona per la seva casa?
- Per què creus que aquesta casa es va fer museu?
- Totes les cases de la mateixa època eren iguals?

Hi ha altres cases arreu del món que per diferents raons s'han convertit en cases museu.

Clica en els següents enllaços si vols visitar alguna d'aquestes cases:

- [Teatre-Museu Dalí](#) (Figueres).
- [Casa d'Anne Frank](#) (Amsterdam).
- [Museu Casa de Cervantes](#) (Alcalà d'Henares)

Creus que les cases i les persones que les habiten canvien? Fes un llistat de coses que canvien i altres que no canviaran mai.

COSES QUE CANVIEN

COSES QUE NO CANVIEN

Una vegada s'ha realitzat amb l'alumnat una reflexió general sobre el concepte de casa, cal presentar la visita a la Casa Museu de Cervera. És recomanable projectar la pàgina [web](#) del museu per a tota la classe o una fotografia d'alguna de les estances de la casa per tal de plantejar les preguntes proposades en el dossier.

Després es recomana que l'alumnat de manera autònoma o en petits grups visiti online les altres cases museu que apareixen en el dossier amb l'objectiu de conèixer altres espais museístics semblants i poder així establir una comparació.

Per últim i a partir de l'observació de les diferents cases, es planteja una activitat d'observar quines coses canvien (a les cases, a les ciutat, en la vida de les persones i el món en general) i quines coses queden iguals. Les cases museu no canvien mai perquè ja no les habita ningú, en canvi la majoria de cases experimenten un procés de canvi

pràcticament constant. L'objectiu és poder reflexionar sobre com operen els canvis que es donen amb el temps. Així, podem observar les diferències entre el temps cronològic i el temps cíclic (les estacions arriben cada any, per exemple).

Activitat	Abans de la visita
Objectiu	Conèixer què és una “Casa Museu” Reflexionar sobre el concepte de canvi i permanència
Contingut	La “Casa Museu” com espai d'interpretació del passat. El pas del temps com agent de canvi.
Competència	Competència 1: Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes.
Duració	1 Sessió

3.- DESPRÉS DE LA VISITA

La Casa Duran i Sanpere guarda molts secrets i històries sobre les persones que la van habitar en el passat. Durant la visita, hauràs observat diferents estances i objectes que ens poden donar molta informació sobre els seus habitants.

Recordes la distribució de la casa? Creus que podem trobar les mateixes habitacions a les cases actuals?

Completa la taula següent sobre les estances de la casa:

ESPAI	FUNCIÓ
Despatx	
	Dormitori d'hivern amb sala, alcova i llar de foc.
La galeria	
	Cambra amb llar de foc i cuina. Comunica amb el rebost i el dipòsit d'aigua que s'omplia amb cànirs d'aigua
El saló	

ELS OBJECTES. Els objectes també ens poden donar molta informació sobre el passat. Escull dos objectes de tota la casa. Un objecte que no utilitzem en l'actualitat i un altre que sí utilitzem en el present. Describeix els objectes als teus companys i companyes sense dir què és. Per què has escollit aquests objectes?

OBJECTE CONEGUT

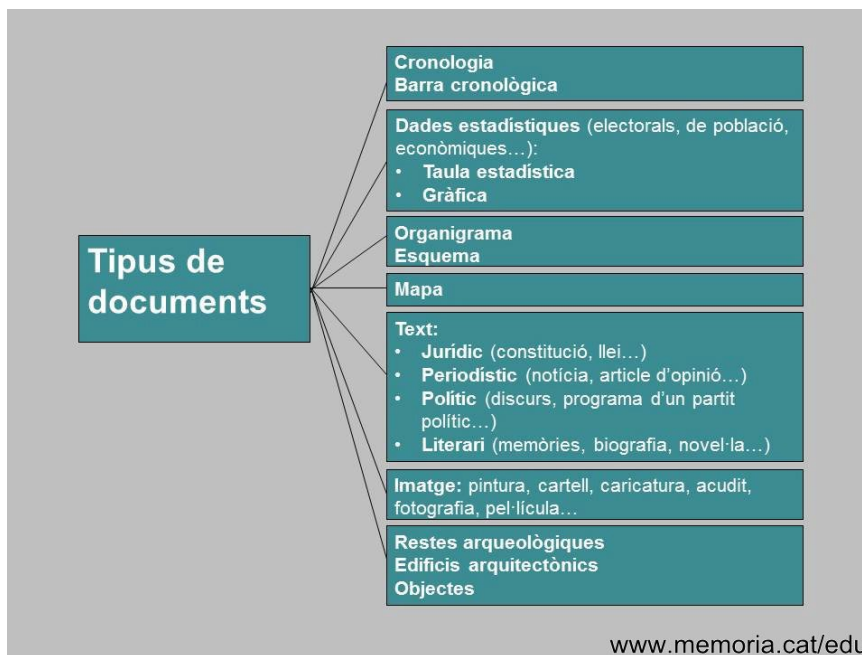
OBJECTE DESCONEGUT

És desitjable que abans de realitzar l'activitat es puguin compartir les diferents impressions de l'alumnat respecte a la visita (per exemple si els ha agradat o no, què els ha cridat més l'atenció, etc.) A continuació, es poden plantejar les preguntes del dossier:

- Recordes la distribució de la casa?

- Creus que podem trobar les mateixes habitacions a les cases actuals?

Es tracta de portar a terme una reflexió sobre la distribució de la casa com a element explicatiu de la societat i les persones que la van habitar i en definitiva de la casa com a evidència històrica que ens informa de la vida quotidiana de les persones. En aquest sentit cal recordar que l'estudi del passat es pot afrontar a partir de l'estudi de diverses evidències:



Pel que fa a la Casa dels Duran i Sanpere, és important recordar a l'alumnat la dicotomia entre la part pública de la casa que es mostra a les visites i la part privada on es desenvolupa la vida més íntima de la família. Per una altra banda cal destacar el rol que cada membre de la família desenvolupa en relació a les estances (exemple: pare-despatx; dones-cuina).

A continuació, es pot completar la taula proposada en el dossier:

ESPAI	FUNCIÓ
Despatx	Despatx d'Agustí i Farreras i després d'Agustí Duran i Sanpere. Contenia la

	<p>biblioteca jurídica i l'arxiu familiar.</p> <p>Comunicava amb el despatx de registrador de la planta baixa. (Espai masculí i obert a l'exterior).</p>
La cambra alegre	<p>Dormitori d'hivern amb sala, alcova i llar de foc. (És interessant remarcar que aquest dormitori es troba en la zona pública: visites per naixements, defuncions, etc.)</p>
La galeria	<p>Construïda sobre un angle del terrat. Era un lloc d'esbarjo per a tota la família durant l'estiu i també servia per a penjar raïms, assecar figues i guardar ametlles. (Espai íntim compartit per tota la família)</p>
La cuina	<p>Cambra amb llar de foc i cuina.</p> <p>Comunica amb el rebost i el dipòsit d'aigua que s'omplia amb càntirs d'aigua. (Espai íntim i femení. Important remarcar l'existència del servei que és qui porta a terme totes les tasques i de la feina que suposa per la inexistència d'aparells i electrodomèstics moderns)</p>
El saló	<p>Estança reservada per a les grans ocasions que es conserva intacta. (Part més important de l'espai públic i importància del llinatge per la presència de quadres d'avantpassats).</p>

ELS OBJECTES

Un altra evidència del passat el podem trobar en els objectes que hi ha a la casa. Alguns són semblants als que es poden trobar a una casa actual (sofà, cortina, llit) encara que han canviat amb el pas del temps per les diferents modes. Altres han desaparegut totalment (moble de lavabo, objectes de neteja personal). Proposem al nostre alumnat que escullin i descriguin un objecte de la casa i la resta del grup-classe ha d'esbrinar de quin objecte es tracta i quina era la seva funció dins de la casa. Cal recordar que aquests objectes i estances no només es trobarien en la Casa Duran i Sanpere sinó que probablement també estaven presents en altres cases de l'època i per això podem deduir com era la societat a la Cervera del segle XIX.

Activitat	Després de la visita
Objectiu	Conèixer la distribució de la casa, les estances i els objectes com a evidència històrica de la via quotidiana.
Contingut	L'espai i els objectes de la casa com a evidències històriques.
Competència	Competència 3: Interpretar l'espai a partir dels elements del territori i de les seves representacions per situar-s'hi i desplaçar-s'hi
Duració	1 Sessió

4.- LA TEVA CASA -MUSEU

Imagina que casa teva es converteix en un museu. Quin objecte escolliries? Porta un objecte de casa per a fer una petita exposició de casa teva i presenta'l als teus companys.

Aquesta activitat té com a objectiu reflexionar sobre els objectes de la vida quotidiana com a evidències del passat i interpretar el present a partir de l'estudi del passat.

Es recomana destinar un racó o espai de l'aula per a que cada alumne pugui portar un objecte de casa que consideri rellevant per explicar la vida en l'actualitat i/o que sigui

important per algun motiu personal. Es poden fer grups o assignar espais (cuina, balcó, rebedor, menjador, habitació, lavabo, etc.) per a assegurar-se de què tots els àmbits de la vida queden representats. Cada alumne/a pot elaborar una petita presentació oral de l'objecte on s'expliqui:

- Una breu definició de l'objecte i explicació de la seva funció.
- Per què aquest objecte és rellevant (un peluix que li van regalar de petit, una paella on es fan les lleties que no li agraden gens, una llibreta on escriu secrets, etc.)

Amb el grup classe es pot reflexionar sobre quina informació donen aquests objectes en conjunt sobre la nostra societat.

5.- LLUM I OMBRES

L'arribada de la llum elèctrica a la casa dels Duran i Sanpere va suposar un gran canvi en la vida i hàbits dels seus habitants. Llegeix atentament el següent text sobre l'arribada de l'electricitat a Catalunya.

Aquest apartat tracta sobre la importància dels avenços tecnològics i com la seva aplicació transforma la vida de les persones. Durant el segle XIX i principis del segle XX es va produir una revolució industrial que també implicava l'arribada d'un nou subministrament energètic, l'electricitat.

A continuació trobareu el text "La llum que ens va canviar la vida" que podeu imprimir per a llegir amb el vostre alumnat i respondre les preguntes corresponents. En aquest [enllaç](#) podeu consultar el text original.

LA LLUM QUE ENS VA CANVIAR LA VIDA

L'arribada de l'**electricitat** a Catalunya va ser molt semblant a altres països. En una primera etapa, l'element més important va ser la construcció d'instal·lacions privades per a fàbriques, magatzems o locals públics. L'ús que se'n feia era essencialment per a l'enllumenat, i molt aviat per a la tracció de vehicles, els tramvies. Barcelona va ser la ciutat pionera en l'electrificació de Catalunya. Dues de les grans fàbriques barcelonines del moment, Batlló i La Maquinista, ja s'il·luminaven amb electricitat el 1875. Les cases, però, i les empreses petites, encara continuaven, per entendre'ns, a les fosques. El 28 de gener del 1914, entrava en servei la primera gran central hidroelèctrica del Principat que produïa corrent altern i que el duia a Barcelona per il·luminar-la i alimentar-ne les fàbriques. Els tres grans avantatges de l'energia elèctrica són: és flexible, és transmissible i es pot produir de maneres molt diverses. És a dir: una mateixa energia (el flux elèctric) serveix per generar efectes molt diversos: **llum, calor, moviment**. En un primer moment, la llum es queda al carrer; es destina al transport, a les comunicacions i a l'ús públic (l'enllumenat, els equipaments).

Al tombant de segle del XIX al XX, la utilització de la llum elèctrica es reserva a l'elit, a la **burgèsia**, l'única que s'ho pot permetre. L'arribada massiva del fluid elèctric als domicilis dels catalans de tota classe i condició encara trigarà un parell de dècades: la il·luminació, la calefacció, la conservació d'aliments amb electricitat a les llars no arrencarà fins ben entrat el nou segle, s'aturarà en sec amb la Guerra Civil.

Gràcies, també, a motors elèctrics cada cop millors, els **electrodomèstics** es comencen a desenvolupar i popularitzar als Estats Units i a Europa entre les dues guerres mundials. Els primers són la planxa, el ventilador, la ràdio, el gramòfon, la rentadora i la nevera. A Catalunya, els primers habitatges del tot electrificats hi apareixen als anys deu i vint; es tracta, però, encara, de molt poques llars, i només de Barcelona, un fenomen aïllat.

[Adaptació del text "La llum que ens va canviar la vida" de Marc Serrano i Òssul]

Activitat	Llums i ombres
Objectiu	Entendre la importància de l'arribada de l'electricitat en el context domèstic i reflexionar sobre la importància dels avenços tecnològics i les seves conseqüències.
Contingut	L'arribada de l'electricitat a les cases
Competència	Competència 1: Plantejar-se preguntes sobre el medi, utilitzar estratègies de cerca de dades i analitzar resultats per trobar respostes.
Duració	1 Sessió

6.- VEUS I SONS DE LA CASA

Els sons i les veus van omplir la Casa Duran i Sanpere mentre va estar habitada. Com creus que sonava? Escolta els següents sons i intenta esbrinar a quin espai i moment pertanyen. Com sona casa teva? I el mercat? O la teva classe? Fes un inventari dels sons de l'espai que més t'agradi.

Aquesta activitat utilitza recursos sensorials per a fer significatiu i proper l'aprenentatge del nostre alumnat respecte al passat. Per això es proposa escoltar diferents sons que es puguin relacionar amb la casa dels Duran i el temps que van viure els seus habitants. Us recomanem la web de la "[Biblioteca de sons](#)" que conté efectes sonors relacionats amb les activitats de casa (tancament d'una porta, plats a la cuina, nens rient, fulles diari, etc.) També és molt recomanable el "[Banco de imágenes y sonidos](#)" del Ministeri d'Educació, encara que en aquest cas, els recursos sonors s'han de descarregar amb antelació i no es poden escoltar en línia.

El professor/a pot reproduir una selecció dels sons que es troben en aquestes plataformes. Es pot demanar l'alumnat que identifiqui el so, en quin lloc de la casa creu que es podria donar aquest so i quines persones podrien estar involucrades.

A més a més, es poden reproduir sons actuals i antics per tal d'establir a quina època correspondria cadascun. Altres recursos sonors interessants serien els musicals. Quina música escoltaven en l'època? Podeu reproduir els següent [enllaç](#) de la cupletista Raquel Meller, que va ser molt coneguda en els primers anys del segle XX.

Activitat	Veus i sons de la casa
Objectiu	Donar una dimensió propera i sensorial cap als fets i processos del passat.
Contingut	Els sons d'una casa antiga i una casa moderna.
Competència	Competència 2: Interpretar el present a partir de l'anàlisi dels canvis i continuïtats al llarg del temps, per comprendre la societat en què vivim
Duració	1 Sessió

Per últim, es demana que l'alumnat enregistri ja sigui amb un dispositiu, gravadora o transcrivint els sons en paper, un inventari de sons d'un espai proper. En aquest sentit també es pot reflexionar sobre la diferència entre so, soroll i silenci i sobre la importància que tenen en les nostres vides.

7.- LES CASES ENS CONTEN UNA HISTÒRIA

Avui passejarem pel centre de Cervera. Observa les seves cases.

- Busca i dibuixa/fotografia una casa de la mateixa època que la Casa Duran.
- Busca i dibuixa/fotografia una casa d'època diferent a la Casa Duran.
- Les cases de Cervera són semblants o molt diferents entre elles? Per què?
- Les cases canvien amb el pas del temps?
- Quines diferències hi ha entre les cases modernes i les antigues?

Aquesta activitat proposa que l'alumnat volti per la ciutat, ja sigui amb tot el grup classe o en el seu temps lliure. Es tracta d'una activitat d'observació de les cases i carrers de Cervera per tal d'aplicar els continguts assolits al llarg del projecte. Caldria començar el recorregut per la Casa dels Duran per tal d'establir alguns elements arquitectònics de la

façana que siguin característics i identificables. També seria interessant i recomanable que l'alumnat voltés per diferents barris o espais de Cervera i així copsar les diferències entre els barris i el centre i l'estructura de la ciutat. On es troben les cases més modernes, on estan les més antigues? Cada alumne podria fer una petita exposició de les cases que ha escollit i comparar-les també amb la resta de companys i companyes.

8.- TO BE CONTINUED

Aquí finalitza la primera part d'aquest projecte sobre la Casa Museu Duran i Sanpere. Què recordes de la casa i la família que la va habitar? Ens podries contar alguna història?

Per finalitzar aquesta primera part del dossier es proposa a l'alumnat que expliquin (oralment o per escrit) quines històries, personatges o dades recorden de tot allò que han après al llarg d'aquestes setmanes. Es tracta d'un exercici de síntesi on cadascú pugui expressar-se lliurement.

BIBLIOTECA DE L'AULA

A continuació us deixem alguns títols de llibres que poden complementar aquest projecte en la vostra biblioteca d'aula i que es relacionen amb el projecte "El meu cos és una casa".

[La casa](#)

[La meva casa al bosc](#)

[Cases. Atles de les llars del món](#)

[Casas](#)

[Casa Modern Life](#)

[Mil hogares](#)

[La casa del árbol en trece pisos](#)

[Cómo hacer una casa en un árbol](#)

[La línea del tiempo](#)

[Una pesadilla en mi armario](#)

[En el desván](#)

[La esposa del conejo blanco](#)

[Terciopelo](#)